

Avdelningen för kommunikation och stöd
Enheten för samordnat verksamhetsstöd
Jan Naumburg, hållbarhetsstrateg
Tel. 08-519 549 28

YTTRANDE

Datum/Date	2021-06-10
Vår beteckn/Our reg No.	Dnr 1.6-2021-349
Vår ref/Our ref	Jan Naumburg
Ert datum/Your date	2021-02-22
Er beteckn/Your reg No.	Havet och människan (SOU 2020:83)
Er ref/Your ref	M2021/00092

Regeringskansliet
Miljödepartementet
Rättssekretariatet
103 33 Stockholm

Angående Remiss av betänkandet Havet och människan (SOU 2020:83)

Sammanfattning

Statens maritima och transporthistoriska museer (SMTM) tillstyrker Miljömålsberedningens förslag att ta fram en havsmiljölag. SMTM bedömer dock att kulturmiljöperspektivet generellt är underanalyserat, inte tillräckligt uppmärksammat och i flera avseenden saknas i betänkandets förslag. Förslaget riskerar därmed att leda till en mycket olycklig försvagning av kulturmiljöarbetet som en del av det generella miljömålsarbetet och varandes i strid med delmål 11.4 i Agenda 2030, där vikten av att ”Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.” framhålls.

Synpunkter

Kapitel 11.5.1.

Angående förslaget om tydligare preciseringar av mål för havets miljö tillstånd noterar SMTM med förvåning att miljö kvalitetsmålet ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” enligt förslag bara föreslås ha tre preciseringar, av vilka ingen handlar om kulturmiljön. Enligt förslaget ska existerande preciseringar om bevarade av kulturmiljövården samt om kulturlämningar under vatten avvecklas. Förslaget innebär därför en dramatisk försvagning av det systematiska kulturmiljöarbetet i havsmiljö.

Förslaget motiveras med att de nämnda preciseringarna om kulturmiljö har fått lite utrymme och genomslag i

YTTRANDE

Avdelningen för kommunikation och stöd
 Enheten för samordnat verksamhetsstöd
 Jan Naumburg, hållbarhetsstrateg
 Tel. 08-519 549 28

Datum/Date	2021-06-10
Vår beteckn/Our reg No.	Dnr 1.6-2021-349
Vår ref/Our ref	Jan Naumburg
Ert datum/Your date	2021-02-22
Er beteckn/Your reg No.	Havet och människan (SOU 2020:83)
Er ref/Your ref	M2021/00092

miljömålsuppföljningen (och därför kan avvecklas). Men att preciseringarna har fått lite genomslag innebär inte i sig att de skulle vara irrelevanta. Det är enligt SMTM:s uppfattning en oriktig slutsats, snarare visar det att de fått för låg prioritet i arbetet.

SMTM avstyrker därför förslaget och menar tvärtom att uppföljningen av preciseringarna om kulturmiljö bör utvecklas med avseende på målnivåer och uppföljningsmått så att området kan få det utrymme, den prioritet och det genomslag det behöver.

Kapitel 16.5.2.

SMTM tillstyrker att Havs- och vattenmyndigheten får ett tydligt ansvar för frågor om marint skräp samt att Kustbevakningen får en ny uppgift att rapportera om påträffat dylikt skräp. Då det marina skräpet, i form av exempelvis så kallade spökgarn, ofta sitter fast i fartygsvrak eller andra fornlämningar är det dock viktigt att vägledningar för arbetet samt samråd inför dess genomförande sker med länsstyrelsen i enlighet med 2. kap kulturmiljölagen (1988:950).

Kapitel 22.4–5.

När det gäller aktörer inom förvaltningen av havsmiljödata, samt digitala kunskapsbaser bör Riksantikvarieämbetet självklart ingå i listan på aktörer. Kulturmiljöregistret är en central kunskapsbas i sammanhanget och bör med samma självklarhet nämnas som en av flera viktiga kunskapsbaser.

Kapitel 22.7.4.

SMTM tillstyrker att Havs- och vattenmyndigheten tillsammans med Sjöfartsverket, SGU och Försvarmakten får ett regeringsuppdrag att utföra marin kartering av de delar av det svenska sjöterritoriet där det enligt Försvarmakten är möjligt samt att myndigheterna även åläggs

YTTRANDE

Avdelningen för kommunikation och stöd
 Enheten för samordnat verksamhetsstöd
 Jan Naumburg, hållbarhetsstrateg
 Tel. 08-519 549 28

Datum/Date	2021-06-10
Vår beteckn/Our reg No.	Dnr 1.6-2021-349
Vår ref/Our ref	Jan Naumburg
Ert datum/Your date	2021-02-22
Er beteckn/Your reg No.	Havet och människan (SOU 2020:83)
Er ref/Your ref	M2021/00092

att gemensamt upprätta en tydligare process för ansökningar och svar när det gäller spridningstillstånd.

Det är idag stora problem för kulturmiljöarbetet under vatten att grundläggande karteringar av kulturlämningar saknas, samt att processen kring spridningstillstånd fungerar dåligt. Därför är det mycket angeläget att detta arbete utvecklas.

Kapitel 22.7.7.

SMTM tillstyrker och ställer sig mycket positivt till förslaget om en sammanhållen marin kartering (se ovan). Det är dock synnerligen angeläget att karteringen även omfattar kulturlämningar, vilket inte framgår i betänkandets beskrivning. Planeringen av arbetet samt dess praktiska genomförande bör göras med stöd av marin arkeologisk kompetens. Sådan kompetens behöver även finnas inom den förvaltande myndigheten.

Kapitel 23

När det gäller behovet av kunskap och forskning om havsmiljön bör marin arkeologi nämnas som ett angeläget kunskapsområde.

SMTM, Södertörns högskola samt Stockholms och Lunds universitet bedriver idag forskning inom området och bör nämnas som aktörer som berörs.

Kapitel 25.2.2.

SMTM tillstyrker förslaget om inrättandet av en tvärvetenskaplig funktion som kan utvärdera och analysera arbetet med miljö kvalitetsmålet ”Hav i balans samt levande kust och skärgård.” SMTM vill understryka vikten av att funktionen, oavsett var eller i

YTTRANDE

Avdelningen för kommunikation och stöd
Enheten för samordnat verksamhetsstöd
Jan Naumburg, hållbarhetsstrateg
Tel. 08-519 549 28

Datum/Date	2021-06-10
Vår beteckn/Our reg No.	Dnr 1.6-2021-349
Vår ref/Our ref	Jan Naumburg
Ert datum/Your date	2021-02-22
Er beteckn/Your reg No.	Havet och människan (SOU 2020:83)
Er ref/Your ref	M2021/00092

vilken form den inrättas, innefattar kulturmiljökompetens, i första hand i form av marinarkeologisk expertis.

Beslut i detta ärende har fattats av överintendenten Lars Amréus efter föredragning av hållbarhetsstrategen Jan Naumburg. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Fredrik Svanberg samt intendenten Göran Ekberg deltagit.

Lars Amréus

Jan Naumburg

Dokumentet har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter

Kopia till: Kulturdepartementet
Riksantikvarieämbetet
Havs och vattenmyndigheten

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 4 pages before this page

Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende